

CONSIDERACIONS DE PRINCIPI SOBRE L'ENTRISME¹

Lev Trotski

17 d'agost de 1933

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Declaración de la delegación bolchevique leninista a la Conferencia de las organizaciones socialistas y comunistas de izquierda”, en, Escritos, Tomo V, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 53-65.

Secció britànica, bolxevics leninistes
Londres, Anglaterra

Estimats camarades:

Encara no he rebut la lletra de vostès en què expliquen els motius de la seua actitud negativa respecte a l'entrada a l'ILP. Però, per tal de no dilatar la qüestió, tractaré d'examinar les consideracions de principi a favor i en contra de l'entrisme. Si la lletra de vostès conté altres arguments els escriuré novament.

En la seua situació actual l'ILP és un partit centrista d'esquerra. Conté una quantitat de fraccions i matisos il·lustratius de les distintes etapes de l'evolució del reformisme al comunisme. ¿Haurien d'entrar els bolxevics leninistes als partits comunistes oficials, als que fa molt qualificaren, amb plena raó, com a organitzacions centristes? Durant diversos anys ens consideràrem a nosaltres mateixos fraccions marxistes dels partits centristes. Tampoc en aquest cas basta amb una resposta categòrica: sí, sí; no, no. Per descomptat, un partit marxista ha d'aspirar a la seua plena independència i a la major homogeneïtat, però en el seu procés de formació sovint ha d'actuar com a fracció d'un partit centrista o, fins i tot, d'un partit reformista. Així, durant molts anys els bolxevics romangueren en el mateix partit que els menxevics. També la Tercera Internacional es formà gradualment a partir de la Segona.

Com ja ho diguérem més d'una vegada, el centrisme és un rètol que comprèn les més variades tendències i grups que estan entre el reformisme i el marxisme. Davant de cada grup centrista cal col·locar una fletxa indicadora de l'orientació del seu desenvolupament: de dreta a esquerra o d'esquerra a dreta. El centrisme burocràtic, a causa de tots els seus zig-zags, presenta un caràcter extremadament conservador que es correspon amb la seua base social, la burocràcia soviètica. Després d'una experiència de deu anys hem arribat a la conclusió que el centrisme burocràtic no s'apropa al marxisme, dels rengles del qual sorgí, i és incapaç de fer-ho. Precisament per açò trenquem amb la

---

¹ “Consideracions de principi sobre l'entrisme”, *Butlletí Intern de la secció britànica de l'Oposició d'Esquerra Internacional*, n° 15-16, 24 d'octubre de 1933.

Comintern.

Mentre els partits comunistes oficials es debiliten i descomponen, del camp reformista (que ha crescut considerablement) se'n separen sectors d'esquerra. Aquests també són centristes, però van cap a l'esquerra i, com ho ha demostrat l'experiència, poden desenvolupar-se i esdevenir permeables a la influència marxista. Recordem una vegada més que la Tercera Internacional es formà a partir d'organitzacions d'aquest tipus.

La història del SAP alemany ens brinda un clar exemple del que diem. Uns quants centenars de comunistes que trencaren amb l'oposició brandlerista i entraren al SAP han assolit, en un lapse relativament breu, posar-se al capdavant d'aquesta organització, constituïda en la seua major part per exsocialdemòcrates. En aqueix moment criticàrem el grup de Walcher-Froelich, Thomas i altres, no perquè entraren en un partit centrista d'esquerra sinó perquè ho feren sense un programa complet i un periòdic propi. La nostra crítica era i continua essent correcta. Encara ara el SAP presenta símptomes d'indefinió. Alguns dels seus dirigents continuen considerant que la crítica marxista és sinònim de "sectarisme". No obstant, si l'Oposició d'Esquerra no hagués estat junt amb el SAP amb la seua crítica principista la posició dels marxistes dins d'aqueix partit seria incomparablement més difícil; cap grup revolucionari pot viure sense un laboratori ideològic constantment creatiu. No obstant, queda en peu el fet que el gir cap a l'esquerra del partit centrista (SAP) fou tan decisiu que el grup comunista, inclús sense un programa complet i sense un periòdic propi, es trobà aviat al cap del partit.

La història del SAP no és casual ni excepcional. Durant una quantitat d'anys la Comintern evità amb la seua política que els obrers socialistes s'endinsaren pel camí revolucionari. En conseqüència, en el camp reformista s'acumulà una massa de material explosiu. La terrible crisi del capitalisme i la marxa triomfal del feixisme, acompanyades per la impotència absoluta d'ambdeus internacionals, impulsà cap al comunisme les organitzacions centristes d'esquerra; aquest és un dels requisits més importants per a la creació de nous partits i d'una nova internacional.

A nivell teòric l'ILP està completament inerte, la qual cosa li dóna avantatge al Partit Comunista oficial; aquest és el perill. Ací es planteja la intervenció de la nostra secció britànica. No n'hi ha prou amb tenir idees correctes.

En un moment decisiu cal saber mostrar-los als treballadors avançats la força amb què compta un mateix. Pel que puc jutjar des d'ací, encara no s'ha perdut la possibilitat d'influir sobre l'ulterior desenvolupament de l'ILP. Però en un parell de mesos més l'ILP haurà caigut sencera sota els engranatges de la burocràcia stalinista i estarà perduda; quedaran milers d'obers decebutos en el camí. Cal actuar, i actuar immediatament.

Paga la pena entrar a l'ILP només si ens fem el propòsit d'ajudar aquest partit, és a dir la seua majoria revolucionària, a transformar-se en un vertader partit

marxista. Per descomptat, seria inadmissible entrar-hi si el Comitè Central de l'ILP exigís als nostres amics que renunciïn a les seues idees o a lluitar obertament per elles en el partit. Però és absolutament correcte assumir l'obligació de lluitar per les nostres posicions dins dels límits que imposen els estatuts del partit i la seua disciplina. El gran avantatge de l'Oposició d'Esquerra és que compta amb un programa teòricament elaborat, una experiència i un control internacionals. Sota aquestes condicions no hi ha la menor base per a témer que els bolxevics leninistes britànics es dissolguen en l'ILP sense deixar empremtes.

Alguns camarades assenyalen que l'ILP s'ha debilitat força, que darrere de la vella fatxada s'oculta una estructura desmantellada. És molt possible. Però aqueix no és un argument en contra de l'entrisme. És evident que amb la seua composició actual l'ILP no resulta viable. Es debilita i perd militants per la dreta i per l'esquerra, perquè la seua direcció no té una política clara i és incapaç d'inspirar-li al partit confiança en les seues pròpies forces. Només es podrà detenir aquesta desintegració de l'ILP impartint-li una concepció marxista sobre els problemes de la nostra època, i especialment una anàlisi marxista de la burocràcia stalinista. Únicament els bolxevics leninistes poden complir aquesta tasca. Però per a fer-ho han de derrocar valentament el mur que avui els separa dels obrers revolucionaris de l'ILP. Si l'aparell de l'ILP no admetés la nostra secció en les seues files, aquesta seria la millor prova que la direcció, a esquenes del partit, està totalment sotmesa a la burocràcia stalinista. En aquest cas, que seria el pitjor dels casos, aconseguiríem una poderosa arma en contra dels dirigents i ens guanyaríem la simpatia dels militants de base de l'ILP.

Es pot objectar que la debilitat numèrica de la nostra secció britànica no ens permetria exercir en l'ILP el mateix rol que exercí en el SAP el grup de Walcher-Froelich. És possible. Però inclús si l'ILP està condemnada a desintegrar-se, els bolxevics leninistes poden salvar per a la revolució un important nucli d'aqueix partit. Tampoc cal oblidar que el grup de Walcher-Froelich estava completament aïllat, mentre que els nostres amics britànics poden comptar en el seu treball amb una col·laboració internacional.

Tem molt que als nostres amics britànics, almenys a alguns d'ells, els detinga, en allò tocant a l'entrada a l'ILP, la por a la maliciosa crítica dels stalinistes. En política revolucionària no hi ha res pitjor que deixar-se portar per criteris purament externs i superficials o pel temor a l'opinió de la burocràcia, només perquè en el passat estiguérem lligats a ella. És necessari decidir el propi camí d'acord amb els profunds corrents que commouen l'avantguarda proletària, confiar més en la força de les nostres idees sense tenir en compte a la burocràcia stalinista.